בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ד', ו' בטבת תשס"ד (31 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

עד חלוקתה של פולין ישבו רק יהודים מעטים על אדמת רוסיה. אנשי הכנסיה הרוסית היו קנאים לדתם, ורק בקושי הסכימו שיימצא בגבולות מדינתם אדם שאינו מודה בעיקרי אמונתם. ואולם, בשעה שהרוסים הסכימו לחלוקתה של פולין, בשנים 1772, 1793 ו- 1795, הכניסו הם במו ידיהם, מחוזות שלמים למדינתם, שחלק גדול מאוכלוסיהם היו יהודים. הסיפוח של חלקי פולין העלה בפני הצארים הרוסיים את "הבעיה היהודית". הממשלה הרוסית לא היתה יכולה להרחיק את היהודים הללו מגבולות ארצה, אך קבעה כי אסור ליהודי לנטוש את מחוז מגוריו ולהעתיק מושבו לאחד המחוזות של רוסיה הישנה. הצאר אלכסנדר ה- I, שעלה על כס המלכות בשנת 1802, הקים וועדה מיוחדת לברור מעמד היהודים במדינתו שסופה היה חוקה שפורסמה בשנת 1804. בחוקה נקבעו אזורים בהם מותרת ישיבת יהודים ואזורים בהם נאסרה ישיבתם. למעשה, הוגדר ה"תחום" שבו הותרה ישיבת יהודים בממלכה. תחום זה הכיל את המחוזות שסופחו מפולין ונוספו לו שטחים של אוקראינה הדרומית וחוף הים השחור.
האזור שבו ישבו יהודים נקרא "**תחום המושב**", והוא התקיים עד התמוטט שלטון הצאר ברוסיה, בשנת 1917. כמו-כן, נאסר על היהודים להירשם בין סוחרי הערים הפנימיות שבתוככי רוסיה כגון מוסקבה, סמולנסק ועוד ערים, וכן בערי החוף.
[[http://www.amalnet.k12.il/meida/masa/articles/jews0239.asp?bit=1&tat=5

אתמול, **<u>ה'</u> <u>בטבת</u>**, בשנת 1791 (5552) [שבאותה שנה גם היה ה- 31 בדצמבר], הקיסרית **קטרינה הגדולה קבעה** את החוקים הראשונים המגבילים את האזורים בהם מותר ליהודים להתגורר בשטחים שנספחו לאמפיריה הרוסית.
עוד גזירה שפגעה ביהודים היתה הפקודה לגרש את היהודים בעלי מעמד עירוני מן הכפרים. היתה זו מכה קשה ליהודי רוסיה, שבכך נשבר מטה לחמם של רבבות מהם שהתפרנסו על מכירת יין בכפרים וחכירת בתי מרזח. מפרק לפרק הכניסו אי אילו שינויים בחוק. לחקלאים יהודים, שמיספרם לא היה רב, הותר להתיישב בשטחים השוממים של רוסיה הדרומית והמערבית. בשנת 1843 נאסרה על היהודים לשבת בטווח של 50 ק"מ מן הגבול(!). באמצע המאה ה- 19, בימי אלכסנדר ה- II, הותר לסוחרים ממדרגה ראשונה, לבעליח מלאכה מומחים, לחברי האיגוד המקצועי, לבעלי השכלה ולבעלי מקצועות חופשיים, לשבת בערי רוסיה הפנימית.
[לקסיקון מן המסד ליהדות ולציונות]

ואעפ"י כן... הרבו יהודים מגרמניה ואוסטריה לנדד לאמריקה כבר בשנות ה- 50 של המאה ה- 19, ולא חלפו שנים רבות עד שאחיהם ברוסיה הצטרפו אליהם (בעיקר משנת 1881). היציאה מפולין הרוסית נתרבתה משנת 1845 ואילך, כשהונהגה חובת עבודת הצבא והיהודים לא רצו להפקיר 25 שנות חייהם לצבא הרוסי. בסוף ימות ה- 60 יצאו המון נודדים יהודים מליטא בגלל שנות בצורת וגזירות אחרות, והאליאנס הפריזית עמדה לימינם בנסיעתם למרחקים. באמריקה, היהודים ממוצא גרמני, שהגיעו קודם לכן, הספיקו לתפוס עמדות כלכליות וציבוריות מבוצרות, והתחילו גם להסתדר לקהילות. הלכה וגדלה הקהיליה היהודית באמריקה והיהודים מצאו את עצמם עומדים בשני קצות העולם: הקן הנושן במזרח

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ד', ו' בטבת תשס"ד (31 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבו סוגרו הדלתות בפני התרבות האירופית, והקן החדש של המערב שמעבר לים שבו התמכר ה'סניף הצעיר' של הגולה כולו לתרבות זו. [דברי ימי עם עולם]

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל